

[Lysholt Hansen.]

en hårdt tiltrængt forøgelse af statstilskuddet til biblioteksudgifterne.

Som jeg nævnte ved første behandling, har biblioteksbenyttelsen været i stærk vækst, specielt hvad angår børnene. De kommuner, der har været mest interesseret i biblioteksarbejdets udvikling, har påtaget sig de merudgifter, som væksten i udlånene har medført, medens andre kommuner har holdt igen og atter andre kun har bevilget, hvad der var strengt nødvendigt. Når udgiftsfordelingen nu føres á jour, tror jeg, det vil medføre en øget biblioteksindsats i alle kommunetyper, hvad mit parti vil hilse med stor tilfredshed. For os har det været vigtigt at få forslaget ført igennem nu, så kommunerne inden anden behandling af deres budgetter kan have klarhed over, hvor stort et statstilskud de får udbetalt i regnskabsåret 1959-60, altså det kommende regnskabsår, i hvilket de nye tilskuds-satser på 80 pct. af de første 25 000 kr. og 40 pct. af de resterende stedlige tilskud bliver gældende, ligesom det nye centraltilskud på 5 000 kr. + 50 øre pr. indbygger for første gang kommer til udbetaling i regnskabsåret 1959-60 på grundlag af udgifterne i det år, vi befinder os i i dag.

På foranledning af det ærede medlem hr. Østergaard, der har været meget kritisk indstillet over for det udgiftsfordelingsgrundlag, der indeholdes i forslaget, har udvalget modtaget beregninger over virkningen af forskellige andre grundlag for udgiftsfordeling. Det er især de betydelig større tilskud til de største biblioteker, det ærede medlem har fundet for store. Når venstre ikke har stillet ændringsforslag på dette punkt, regner jeg med, at der heri ligger en tilkendegivelse af, at man faktisk ikke har kunnet finde frem til et bedre fordelingsgrundlag end det, lovforslaget indeholder. Da det ærede medlem fru Gertie Wandel ved første behandling på sit partis vegne gav udtryk for særlig tilfredshed med de øgede tilskud til de større biblioteker, ja, endog nærmest antydede,

at hun på visse områder kunne tænke sig at gå videre end lovforslaget, har det vel heller ikke været muligt for oppositionen at enes om en nedskæring af tilskuddene til de større biblioteker.

Derimod har de to oppositionspartiets udvalgsmedlemmer, bortset fra det ærede medlem hr. Jacob Pedersen, altså kunnet finde hinanden i spørgsmålet om indførelse af en lånerafgift. Ændringsforslaget, der går ud på, at alle lånere, bortset fra værnepligtige og børn under 15 år, skal betale en årlig lånerafgift på 5 kr., kan mit parti, hvad jeg var inde på allerede ved første behandling, ikke give tilslutning til. Pengene, der kommer ind ved en sådan afgift, skulle efter forslaget fradrages bibliotekernes statstilskud.

Siden spørgsmålet om lånerafgift blev rejst ved førstebehandlingen, har der i pressen været ført en voldsom diskussion om denne afgift. Denne diskussion har imidlertid været ført ud fra helt andre forudsætninger end dem, der har været forslagsstillernes. Forfattere, forlæggere og oversættere troede, at det var dem, man tænkte på, når man ville foreslå en lånerafgift; på dette grundlag har den offentlige diskussion været ført, og på dette grundlag har de interesserede parter procederet deres sag med megen varme. Man har altså overset, at de to partier, venstre og de konservative, der nu stiller forslag om en lånerafgift, aldrig har tænkt sig, at indtægterne fra denne skulle tilflyde forfattere, forlæggere, oversættere eller andre. Fra udvalgsarbejdets start har man fra forslagsstillernes side klart fremhævet, at pengene alene skulle bruges til en begrænsning af statens udgifter, sådan som det nu også foreslås.

Ad denne vej findes der altså ingen mulighed for forfatterne for at få forøget deres indtægter. Da tallene for, hvad forfatterne får af bevillinger, ikke har været nævnt i den offentlige diskussion — så vidt jeg har set i hvert fald — synes jeg, det vil være rigtigt, at jeg orienterer om, hvad